

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

1
2024

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 788 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 7-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalarning roli va ahamiyati.....	10
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda konseptual, ilmiy, innovatsion yondashuvning zarurati	16
Gulnora Abdurahmonova	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tish muammolari va uni bartaraf etish yo'llari	22
S. R. Topildiyev	
Milliy strategik maqsadlar: ekologik va bojxona boshqaruvi mexanizmlarining maqbul kombinatsiyasi	28
Muratova Shohista Nimatullayevna	
Green Economy in Tourism in Uzbekistan.....	32
Alieva Makhbuba Toychievna	
Инновационные подходы в сельском туризме: "Зеленые маршруты"	36
Голышева Елена Вячеславовна	
Mamlakatimizda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyasining ustuvor yo'nalishlari	42
Vaxabov Abduraxim Vasikovich, Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
To'qimachilik sanoati korxonalarini barqaror rivojlantirish omillari.....	47
A.Yu. Mardanov	
Turizmni qayta jonlantirish strategiyasini ishlab chiqishda turizmni rejalashtirishning istiqbollari.....	52
A'zamov Saidakbarxon Avazxon o'g'li	
O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishi asosida barqaror rivojlanishga erishish	57
Abdullayev Elyorbek Odiljon o'g'li	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	62
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Turistik hududlarning barqaror rivojlanishini baholash metodologiyasida integral baholash ko'rsatkichlarini aniqlashning nazariy jihatlar.....	66
Asraqulov Abduraxmon Sultonovich	
Iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda "yashil" iqtisodiyot va uning ayrim masalalari.....	70
Axunova Shoxistaxon Nomonjanovna, Sultonova Gulbaxor Shoxnazimovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligi faoliyatining nazariy tamoyillari va o'ziga xos xususiyatlari.....	74
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Mintaqa iqtisodiyotida agrar soha samaradorligini oshirishning ahamiyati.....	78
Butanova Dilnoza Rustamovna	
Global krizislar va ularning turizm iqtisodiyotiga ta'siri.....	83
Hallakova Barnoxon bahodirjonovna	
Agroturizm faoliyati rivojlanishining xorijiy tajribalari va ularda faoliyatni rivojlantirish modellarining qo'llanilishi.....	95
Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li	
Yashil iqtisodiyotni kreditlashda banklarning o'rni.....	101
Ibragimova Sevara Muxamedjan qizi	
Qurilish materiallari sanoati korxonalari samaradorligini baholash masalalari.....	104
Isayev Jakhongir Muzaffarovich	
Iqtisodiyotni islomiy moliya tamoyillari asosida moliyalashtirish amaliyotini joriy etish istiqbollari	110
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
Oziq-ovqat sanoatida tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishning iqtisodiy mexanizmi.....	113
Mahamatova Maftuna	
Turizm xizmatlar bozorida raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini takomillashtirish imkoniyatlari.....	119
Nurfayziyeva Mohinur Zayniddinovna	

Islom moliyalashtirish xizmatlari asosida kichik va o'rta biznesni moliyalashtirish usullari.....	124
Said Po'latov Maxamedovich	
Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry	128
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	
Dorivor o'simliklar yetishtirishning dunyo mamlakatlari iqtisodiyotidagi o'rni va xalqaro bozor savdosida prognozlar.....	135
To'xtabayev Jamshid Sharofiddinovich, Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'zbekistonga turistlar tashrifini ko'paytirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	142
Toshmurod Kulmanov	
Agrobiznesni moliyaviy quvvatlash va rivojlanish istiqbollari	147
Tursunova Dilnavo Islomovna	
Oziq-ovqat bozorini qandolat mahsulotlari bilan to'ldirishda marketing strategiyalaridan foydalanishni takomillashtirish.....	150
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Yoshlar turizmini rivojlantirish holati va uni takomillashtirish yo'llari.....	159
Allayor Norboyev Ismoilovich	
Biologik aktivlarni baholashning uslubiy jihatlarini takomillashtirish.....	162
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Agrosanoat ishlab chiqarishida innovatsion jarayonlarni tadqiq qilishga uslubiy yondashuvlari.....	168
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich	
Suv resurslaridan samarali foydalanishda suv solig'ining ahamiyatini oshirish	174
Ikramov Nuriddin Kamolitdinovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida innovatsiya va innovatsion faoliyat bilan bog'liq tushunchalarining nazariy masalalari	179
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Temur Olimovich Mamayunusov	
Aglomeratsiya iqtisodiyoti – Agglomeratsiya iqtisodiyoti – hududiy rivojlanishni harakatlantiruvchi omili sifatida	185
Raximbayev Akmal Azatboyevich	
Korxonalarni boshqarish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish mexanizmlari	190
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
Globalashuv sharoitida turizm sohasida innovatsion faoliyatni rivojlantirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish	195
Salimov Dilshodbek Davronovich	
To'qimachilik sanoat korxonalarida marketing strategiyasi.....	199
Tillyaxodjayev Azizxon Aloxonovich	
Oziq-ovqat sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirish yo'llari	203
Nilufar Umarova	
O'zbekistonda transport xizmatlari ko'rsatilishi tahlili	207
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
Agrar sektorga jalb qilingan investitsiyalarning sohadagi intensiv iqtisodiy o'sishga ta'sirining tahlili	213
Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo davlatlarda auditning xalqaro standartlarini qo'llash xususiyatlari	220
Meliyev Isroil Ismoilovich	
Raqamli bank xizmatlarini yanada takomillashtirish: muammolar va yechimlar	227
Melikov Otabek Maxmadiminovich	
Innovatsion iqtisodiyotda inson kapitalining tutgan o'rni.....	232
Abdikarimov Islombek Ibragimovich	
Kimyo sanoati korxonalarini boshqarish modellariga oid zamonaviy tajribalar.....	237
Avulchayeva Feruza Djurakuziyevna	
Задачи предмета «русского языка» на современном этапе	243
Адилова Солияхон	

Tijorat tashkilotlarining investitsiya faoliyati	247
Farhod Mahmudovich Tirkashyev, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li	
Korrelyatsion-regression tahlil orqali turizm xizmatlari samaradorligini oshirish mexanizmlari.....	252
Gapparov Azim Qayumovich	
O'zbekistonda monetizatsiya darajasi va uni makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri.....	258
Isayev Atabek Djurabayevich	
Prospects for the Development of Bond Circulation in the Capital Market.....	266
Jurabek Sobirov	
Ta'lim xizmatlari bozorida oliy ta'lim muassasalarining rivojlanish holati tahlili.....	270
Kuldashev Sherzod Alimardonovich	
Iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish va ularning barqaror iqtisodiy o'sishdagi roli	276
Mamadiyeva Dilrom Ravshon qizi	
Surxondaryo viloyatlarning marketing salohiyatini shakllantirish holati tahlili	280
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
Improving Internal Control System	287
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
Oliy ta'lim xizmatlarini targ'ib qilishda OTMLar veb-saytlari samaradorligini oshirish.....	291
Musayev Bekjon Shukurillayevich	
Korxonaning narx-navo tizimi va narx siyosatini tahlil qilish	298
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilhkomovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tibbiyot sohasini moliyalashtirish istiqbollari.....	302
Muxammadiyev Ramz Zoirjon o'g'li	
Xizmatlar ko'rsatish subyektlarida biznes-modellarining raqamli transformatsiyalashuv konsepsiyalari.....	306
N. B. Yahyoxonov	
Mikromoliyaviy xizmatlar ko'rsatuvchi kredit tashkilotlarining samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili.....	311
Nazarova Muslima Nazarovna	
Sanoat korxonalarida aylanma mablag'lardan foydalanishning ilmiy-amaliy jihatlarini	317
Nurmatov Mirzaakbar Mirzaaliyevich	
Biznesni yuritishda korxonalararo integratsion jarayonlarni rivojlantirish masalalari.....	322
Olimova Nodira Xamrakulovna	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning moliyaviy mexanizmlari: tahlil va istiqbollar	329
Oppoqxonov Nurmuhammadxon Po'latxon o'g'li	
O'zbekistonda davlat korxonalari transformatsiyasini jadallashtirish yo'nalishlari.....	333
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Aholining turmush darajasini oshirish sharoitida mehnat bozori transformatsiyasining dinamikasi	338
Rahimboyev Muxtorbek Ikrom o'g'li	
Tijorat banklarida iqtisodiy-matematik modellashtirish samaradorligini yanada oshirish usullari.....	341
Raxmanov Mexridin Sindarovich	
Aholi moliyaviy savodxonligiga investitsiya kiritishning ahamiyati.....	345
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda valyuta siyosatini samarali tashkil etish.....	350
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li	
Sharq va G'arb tamaddunida gender qarashlar	355
Samandarova Gulxayo Abdurkarim qizi	
Imkoniyati cheklanganlarga to'siqsiz turizm xizmatlarini tashkil etish istiqbollari	359
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
To'qimachilik korxonalarining inqirozga qarshi boshqaruvida davlat tomonidan tartibga solishning ahamiyati	363
Todjimamatova Mashxura Erkinovna	
Mintaqalarning ekologik-iqtisodiy xususiyatlari va ularning barqaror rivojlanish bilan bog'liqligi	367
Toshboyev Muzaffar Muxtorovich	

Перспективы развития сферы услуг в Узбекистане.....	373
Tsoy Marina Petrovna, Li Marina Rudolfova, Romashkin Roman Anatolyevich	
Opportunities for Bicycle Tourism in Zomin, Bulungur and Bakhmal Districts.....	379
Urozaliev Elyor Shuxrat ogli, Xujamov Bobur bahodir ogli, Saydullayev Abbosjon Murodovich	
Pul-kredit siyosati va moliyaviy inqiroz: uslubiyot va saboqlar	384
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Korxonalarda barqaror rivojlanishni tatbiq etish istiqbollari.....	391
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Jumayeva Guzal Sherxon qizi	
Telekommunikatsiya korxonalari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish.....	396
Xusanov Ulugbek Nishanovich	
Milliy iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini kengaytirish imkoniyatlari.....	402
Xuseynova Feruzabonu Mamadaliyevna	
O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari.....	405
Yo'ldosheva Dilnoza G'ayrat qizi	
Необходимость соблюдения этических норм в профессиональной деятельности бухгалтеров	408
Абдуллаханова Гулбахор Саттаровна	
Mintaqalarda kichik innovatsion korxonalarni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	412
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Axmadjanov Ilyosbek Ilxomjon o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlanishini nazariy masalalari.....	416
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Abduraxmonov Sherali Sharifjonovich	
Пути повышения прозрачности бюджета Республики Узбекистан.....	420
Адашов Гайрат Рустамович	
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog'liqligi	424
Axmediyeva Aliya Toxtarovna	
Тенденции и факторы развития пищевой промышленности в Узбекистане	432
Б. А. Хакимов	
Роль платежных систем в функционировании электронной коммерции.....	438
Бабаева Гузаль Яшиновна	
"Sirdaryo" va "Sirdaryo-Farm" erkin iqtisodiy zonasidagi xorxonalari erishgan yutuqlari, berilgan imtiyozlar va yaratilgan shart-sharoitlar to'g'risida	444
Davlayev G'olib Ashurovich	
Milliy iqtisodiyotga jalb qilingan investitsiyalarning tahlili	447
Djalilov Dostonbek Abduazizovich	
Ishlab chiqarish tafovutining Markaziy Bank monetar siyosati qarorlariga ta'siri.....	452
Duskobilov Umidjon Sharofiddinovich	
O'zbekistonda innovatsion jozibadorlik asosida oliy talim xizmatlarini rivojlantirish.....	457
Jonuzokov M. K.	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvni takomillashtirishda xorij tajribasidan foydalanish.....	461
Ismailov Allayor Rashidovich	
Особенности формирования ценовой стратегии на рынке плодоовощной продукции.....	465
Исроилов Абдурашид Абдурахманович	
Iqtisodiyotni globalashuvi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar barqarorligining nazariy metodologiyasini takomillashtirish	471
Kalandarova Nargiza Narimanovna	
Проблемы регулирования и защиты инвесторов в развитии электронной коммерции и пути их решения	475
Кенжебаева Гульфуза Рахматиллаевна	
Сущность, цели и задачи определения уровня финансовой устойчивости предприятия в современных условиях	478
Киличев А. А.	
Sug'urta tashkilotlari tomonidan taqdim etiladigan hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish	485
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	

Классификация институциональных факторов, определяющих предпринимательскую активность в Узбекистане.....	490
Курпаяниди Константин Иванович	
Ho'jalik yurituvchi subyektlarning kredit va qarz mablag'laridan foydalanish samaradorligi tahlilini takomillashtirish.....	497
Mahmudova Go'zal Samadjon qizi	
Muqimiy ijodiDA milliy uyg'onish va iqtisodiy, falsafiy qarashlar	502
Muxlisa Muxitdinova	
Совершенствование управления портфелем залогов для обеспечения финансовой устойчивости: инсайты и рекомендации для Узбекистана	505
Наимов Шахрух	
Определение специфических особенностей и факторов влияющие на процесс внедрения международных требований и стандартов в коммерческих банков Республики Узбекистан.....	509
Хайдаров Зоҳир Шаривович , Каражанова Гулноза Толлиевна, Хайдари Фидои Зоҳир Зода	
Inson kapitalida mujassam bo'lgan fazilatlar, ularning jamiyat rivojlanishidagi o'rni va roli	514
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Sevara Abdinazarovna Babanazarova, Mexrangiz Olimovna Mamayunusova	
Развитие рыночных отношений и усиление их влияния на рост объёмных и качественных показателей культурного туризма.....	521
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Основные направления цифровой трансформации в банковском секторе.....	525
Рахимова Гавхар Ойбековна	
O'zbekistonda ayollarni tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishda bank kreditlarining roli	530
Saidova Subhinigor Azizovna	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish asosida kambag'allikni qisqartirishning innovatsion yo'llari	535
Sultonov Shodiyor Abduhalilovich, Nazarov Asqar Anvar o'g'li	
Yuridik shaxslar mol-mulkiga soliq solishning o'ziga xos xususiyatlari	541
Umirov Xurshid Islomovich	
Korxonalar va tashkilotlarni modernizatsiya qilish jarayonlari.....	545
Fayziyeva Dilafuz Shuxratovna	
"Авеста" – исторический источник экономической мысли в Древней Средней Азии	549
Хакимов Назар Хакимович, Садиков Анвар Каримович	
Приоритетные направления развития теории формирования финансовой политики предприятия	555
Хамдамов С. Ф.	
Innovatsion rivojlanish sharoitida inson resurslarini strategik boshqarish.....	562
Xasanova Nafisa Shavkatovna	
Mehnat bozorida mehnat resurslaridan samarali foydalanishda yoshlar bandligini takomillashtirish.....	566
Xuvaydullayeva Iroda Xusniddin qizi	
Sanoat korxonalari faoliyati samaradorligi va raqobatbardoshligini baholashga doir uslubiy yondashuvlar.....	572
Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
Amir Temur davrida hunarmandchilik siyosatining o'ziga xos iqtisodiy xususiyatlari	578
Zikrillayev Jaxongir Sarvar o'g'li, ilmiy rahbar: Nasimov Baxtiyor Vasiyevich	
Infratuzilma obyektlari rivojlanishining turizm sohasidagi o'rni.....	583
Toyrova Amina Baxtisher qizi	
Korxonalarda moliyaviy investitsion portfelni jalb qilish va rag'batlantirishning zamonaviy shakl va usullari tahlili	588
Haydarov Humoyun Begmurod o'g'li	
Kichik biznes korxonalari raqobatbardoshligini tadqiq etishga konseptual yondashuvlar	592
K. Q. Tajibayev	
Бухгалтерский учет дебиторской и кредиторской задолженности в современной экономике	599
Камолова Феруза Кахрамоновна	

O'zbekistonda mehmonxona sohasidagi mahalliy boshqaruv tizimini takomillashtirish yo'llari.....	603
Mirzayeva Lola Shavkatovna	
Turizmni rivojlantirishda "yashi" marketingni o'rni.....	607
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
Inson kapitalini boshqarishning xorij tajribasi.....	612
Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
Agrasanoat majmuasida oziq-ovqat mahsulotlarini yetishirish va qayta ishlashda klasterlarini rivojlantirishning xalqaro tajribalari.....	620
Salixov Sherzod Abduxakimovich	
Mamlakatimizda mehnat bozorida ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish	625
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
Budjetdan tashqari mablag'lar hisobi va nazoratini takomillashtirish	628
Ostonokulov Azamat Abduraimovich, Alimardonov Asrorjon Alimardonovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida investitsion jarayonlar rivojlanishining xorij tajribasi	635
Miyassarov Davron Abdurashid o'g'li	
Xizmat ko'rsatish va servis sohasida mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini baholash ko'rsatkichlari.....	640
Muhammadamin Erdon o'gli Erdonov	
Инновационные направления развития сферы услуг как фактор экономического роста.....	644
Насиров Дилшод Фархадович	
Влияние прямых иностранных инвестиций (пии) на экономику Узбекистана	654
Юлдашев Нодирбек Сайдибурханович	
Qulay investitsiya muhiti – xorijiy investitsiyalar oqimini oshirishning asosiy omilidir.....	659
Hoshimov Jahongir Ravshanbek o'g'li	
Biznesni loyihaviy moliyalashtirish va uning asosiy yo'nalishlari.....	664
Razzakov Jasur Xamraboyevich	
Inflation and Unemployment: Evidence from Uzbekistan	670
Mahmudov Nosir, Nabiyeva Nargizaxon Nuriddin qizi	
Milliy mahsulotlarni jahon bozoriga olib chiqishda marketing strategiyalaridan foydalanish	677
Meliqulov Abduhalil Norinovich	
O'zbekistonda kichik sanoat zonalarini tashkil etish va rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ustuvor yo'nalishlari	683
Ortiqov Avazbek Bahrom o'g'li	
Rene Dekart va Blez Paskal ta'limotlarida ratsional g'oyalar komparativistikasi.....	689
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
Sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishining nazariy-uslubiy asoslari.....	694
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
The Importance of the World Trade Organisation (WTO) and Uzbekistan's Efforts to Join It.....	699
Urozaliev Elyor, Khoshimova Sevara	
Jismoniy tarbiya va sport muassasalarini moliyalashtirishdagi mavjud muammolar.....	705
Abduqaxorov Ulug'bek Abdug'aniyevich	
Yangi O'zbekistonda turizmning drayver sifatida barqaror rivojlanish yo'nalishlari	709
Tuxliyev Iskandar Suyunovich	
Mahalliy soliqlar va yig'implarning iqtisodiy mohiyati hamda ularni undirishning xususiyatlari	713
Tuychiyev Kamoliddin	
Tijorat banklari raqobatbardoshligini oshirishda xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	717
Yadgarov Nodir Ravshanovich	
Organik qishloq xo'jaligiga o'tish bosqichlarining tashkiliy jihatlar va iqtisodiy asoslari.....	723
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
Davlat xaridlari jarayonida e'tiborsiz ijrochilarni imkoniyatini cheklash masalalari	727
G'ofurov Temur Baxrom o'g'li	

O'zbekiston iqtisodiyotida investitsion loyihalarni faol tashkil etish istiqbollari	730
Utkurov Kozimjon Dilmurod o'g'li	
Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda transport tadbirkorligi faoliyatini rivojlanish imkoniyatlari	733
M. Masharipova, I. Ruzmetova, D. Kuramboyeva	
Sug'urta faoliyatini takomillashtirishda andarrayting xizmatining o'rni	737
Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
O'zbekistonda eksportni sug'urtalash mexanizmlarini yanada kengaytirish yo'nalishlari	741
Qarshiyev Keldiyor Eshpulatovich	
Kambag'allikni qisqartirishda aholini tadbirkorlikka yo'naltirish	745
Rajabboyev Muzaffar Erkaboyevich	
Yoqilg'i-energetika korxonalarining moliyaviy barqarorligining ilmiy nazariy asoslari	749
Xusanov Qaxramon Nishonovich	
Оценка результатов реформы бухгалтерского учета в Республике	753
Киличева Фарида Бешимовна, Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
Эффективность программ соответствия в различных компаниях	757
Ахмедов Бехзод Ахмедович	
Элементы системы внутреннего контроля в выбранном финансовом институте	762
Хасанов Кахрамон Ахмаджанович	
Authentic Leadership Unleashed: A Comparative Analysis of Leadership Styles	767
Esanova Shohida Utkirovna	
Investitsion loyihalarni moliyalashtirishdagi moliyaviy risklarni boshqarishning ilg'or xorij tajribalari	774
Madiyarov Sanjar Gulyamovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlarida xarajatlar hisobining uslubiy masalalari takomillashtirish	781
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich, Umaraliyev Isomidin Ismonjon o'g'li	

XIZMATLAR KO'RSATISH SUBYEKTLARIDA BIZNES- MODELLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYALASHUV KONSEPSIYALARI

N. B. Yahyoxonov

PhD, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
"Marketing" kafedrası dotsent v.b.

Annotatsiya: Ushbu maqolada xizmatlar sohasida biznes-model konsepsiyalari o'rganilgan hamda ularning raqamli transformatsiyalashuvi tahlil etilgan. Shuningdek, Raqamli bozor ekotizimidagi ishtirokchilarning o'zaro bog'liqligini ta'minlovchi konsepsiya ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: biznes-model, raqamli biznes-model, integrator, dirijer, marketmeyker, ekotizim, raqamli bozor ekotizimi, platforma tranzaksiyasi.

Abstract: In this article, business model concepts in the field of services are studied and their digital transformation is analyzed. Also, a concept has been developed that ensures the interdependence of participants in the Digital Market Ecosystem.

Key words: business model, digital business model, integrator, director, market maker, ecosystem, digital market ecosystem, platform transaction.

Аннотация: В данной статье изучаются концепции бизнес-моделей в сфере услуг и анализируется их цифровая трансформация. Также разработана концепция, обеспечивающая взаимозависимость участников экосистемы цифрового рынка.

Ключевые слова: бизнес-модель, цифровая бизнес-модель, интегратор, директор, маркет-мейкер, экосистема, экосистема цифрового рынка, платформенная транзакция.

KIRISH

DataReportal xalqaro agentligining raqamli muhit tendensiyalari haqidagi hisobotlariga ko'ra, "2023-yilda 2022-yilga nisbatan mobil qurilmalarning foydalanuvchilari 3%, internet foydalanuvchilari 1.9,0% ijtimoiy media foydalanuvchilari 3% o'sish ko'rsatkichlariga ega bo'lgan. Shu bilan birga, 70% iste'molchi ishlab chiqaruvchilarning reklamasidan ko'ra kontentlari orqali munosabat o'rnatayotganliklarini ta'kidlashgan"¹. "Axborot asri" va "ilg'or texnologiyalar" raqamli siyosatning bosh mezonlari bo'lib hisoblanadi hamda bugungi kunga kelib har qanday tadbirkorlik subyekti o'zining bozori va iste'molchilari bilan munosabatlarni shakllantirishida raqamli texnologiyalardan foydalanishni davr talabi darajasiga ko'tarmoqda.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmonidagi "25-maqсад: Raqamli iqtisodiyotni asosiy "drayver" sohaga aylantirib, uning hajmini kamida 2,5 baravar oshirishga qaratilgan ishlarni olib borish" shu jumladan, iqtisodiyotning real sektorida hamda moliya va bank sohalarida ishlab chiqarish va operatsion jarayonlarni raqamlashtirish darajasini 2026-yil yakuniga qadar 70 foizgacha oshirish vazifalari belgilab berilgan. Ushbu vazifalarni amalga oshirishda raqamli marketing konsepsiyalari va undagi yondashuvlardan foydalanish hamda ularni rivojlantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Bu esa hozirgi dolzarb bo'lgan raqamli texnologiyalar sohalarini yanada rivojlantirishga, innovatsion texnologiyalar, zamonaviy ilm-fan raqamli iqtisodiyotdan foydalanilgan holda marketingni chuqurroq anglab yetishga hamda milliy iqtisodiyotda va sanoatda ishlab chiqarish jarayonlarni kengaytirish, raqobat muhitini yarata olish muhim maqsadlardan biridir.

1 2024-yil boshiga global raqamli ko'rsatkichlar tahlili. <https://datareportal.com/> – global raqamli ko'rsatkichlarning statistik tahlillari sayti (murojaat sanasi: 10.01.2024-yil).

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Turli biznes-modellardagi faoliyatni marketing texnologiyalari yordamida tashkil etishning nazariy va metodologik asoslari xorijlik olimlardan F.F.Kotler, K.L.Keller, G.R.Niv, D.Koks, P.Doyle, Dj.Barnet, S.Moriarti, L.Shvayser, D.Shuk² va boshqalarning ilmiy izlanishlarida tadqiq etilgan bo'lsa, D.Chekitan, D.Schultz, M.Faruk, M.Rahman, S.Hasan, U.Moorthy va boshqalarning ilmiy tadqiqotlari raqamli muhitning o'ziga xos jihatlari hamda raqamli marketingning konsepsiyalari va yondashuvlarining nazariy va uslubiy masalalari bag'ishlangan³.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolani yozishda iqtisodiy-matematik modellash, tizimli va qiyosiy tahlil, statistik guruhlash, taqqoslash, tasniflash usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli iqtisodiyot va undagi sohalarning raqamlashtirish talablari zamonaviy iqtisodiyot biznes-modelning asosini shakllantirishni belgilab berdi.

Ilk bor 1995-yil amerikalik informatik Nikolas Negroponte tomonidan kiritilgan "raqamli iqtisodiyot" atamasi o'zida texnologik kompaniyalar yordamida raqamli iqtisodiyotni shakllantirishga qaratilgan start-up loyihalarning fundamental tarkibini shakllantirishga qaratilgan munosabatlarni aks ettirgan bo'lib⁴, undagi dastlabki biznes-model marketing faoliyatida ikkita asosiy nuqtayi nazar, ya'ni: birinchisi, mijozlar uchun shakllantirilgan "cost" (qiymat); ikkinchisi, ichki tizimda "cost"ning shakllantirish yondashuvlari e'tiborga olingan.

1998-yilda Pol Timmers tomonidan raqamli biznes-model "mahsulotning arxitekturasini va ma'lumotlar oqimi", "turli tadbirkorlik subyektlarining potensial foydasi" hamda "daromad manbasi" kabi konseptual izohlar bilan to'ldirilgan. Shuningdek, elektron tijoratning quyidagi raqamli bozor tiplari ajratib ko'rsatilgan: Internet-do'kon, elektron tijorat, Internet-auksion, elektron pochta, marketpleys (platforma), ijtimoiy tarmoqlar, integratorlar, tematik platformalar (kontent platformasi), informatsion broker kabilari⁵.

Aleksandr Ostervelder tomonidan 2009-yilda taklif etilgan "Business Model Canvas" biznes-modeli ikki tarkibiy qismga, ya'ni daromadlar va xarajatlar blokiga ajratib berildi (1-rasm).

Yetakchi hamkorlar	Faoliyatning yetakchi turlari	Qimmatli takliflar Sotuv kanallari	Mijozlar bilan o'zaro aloqalar	Iste'mol segmentlari
	Yetakchi resurslar			
Xarajatlar tarkibi			Daromad keltiruvchi oqimlar	

1-rasm: Aleksandr Ostervelderning raqamli biznes-modeli konsepsiyasi⁶

Lars Shvars tomonidan ishlab chiqilgan biznes-model o'zida "iste'mol qiymatligi"ni⁷ yaratuvchi zanjir, raqobatbardoshlik va bozordagi ustunligi, daromad manbalarini aks ettiruvchi mexanizmdan tashkil topgan

2 Kotler F., Keller K.L. Marketing-menagement: per. s angl. – 15-e izd. – SPb.: Pitер, 2018. – S. 26; Niv G.P. Пространство Доктора Деминга. Принципы построения устойчивого бизнеса / Г.Р. Нив. – М.: Изд-во "Альпина Паблишер", 2005. – 369 с.; Кокс Д. Новая цель. Как объединить бережливое производство, шесть сигм и теорию ограничений / Д. Кокс, Д. Джейкоб, С. Бергланд. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2011. – 400 с.; Дойл П. Маркетинг, ориентированный на стоимость. – СПб.: Питер, 2001. – 168 с.; Барнет Дж., Мориарти С. Маркетинговые коммуникации: интегрированный подход. – СПб.: Питер, 2001. – 248 с.; Швайцер Л. Концепция и эволюция бизнес-моделей // ЭКОНОМ. – 2007. – №6 (2). – С. 146-168.; Шук Д. Учитесь видеть бизнес-процессы: Практика построения карт потоков создания ценности / Д.Шук, М.Ротер. – 2-е изд. – М.: "Альпина Паблишер", 2008. – 257 с.

3 D.Chekitan, D.Schultz. The SIVA Model for Customer Focused Marketing. March 18, 2009. <http://rolandsmart.com/2009/03/siva-model-customer-focusedmarketing/>; Faruk M., Rahman M., Hasan S. How digital marketing evolved over time: A bibliometric analysis on Scopus database. Heliyon. 2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844021027067>; Uthra Moorthy. The Impact of Sales Forecasting Management on Business Performance. – TU DELT, 2021. – 72 p. Vol. 15. Is. 4. P. 521–529. DOI: <https://doi.org/10.17270/J.LOG.2019.351/>.

4 Negroponte, N. Being Digital / N. Negroponte. – New York: Alfred A. Knopf, 1995. URL: <http://governance40.com/wp-content/uploads/2018/12/Nicholas-Negroponte-Being-Digital-Vintage-1996.pdf>

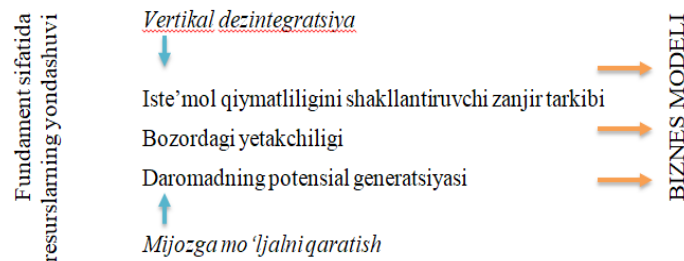
5 Timmy, P. Business Models for Electronic Markets / P. Timmy // Focus Theme. – 1998. – Vol. 8, № 2. URL: http://www.electronicmarkets.org/fileadmin/user_upload/doc/Issues/Volume_08/Issue_02/V08I2_Business_Models_for_Electronic_Markets.pdf

6 Остервальдер А. Построение бизнес-моделей: Настольная книга стратега и новатора / А.Остервальдер, И.Пинье. – 2-е изд. – Москва: Альпина Паблишер, 2016. – 288 с.

7 V.M.Melnichukning "Tovarning iste'mol qiymatligini shakllantirish mexanizmi mohiyatini aniqlab beruvchi nazariy jihatlari" mavzusidagi tadqiqot ishi muallif tomonidan "iste'mol qiymatligi" kategoriyasidan foydalanishiga asos bo'ldi. Bunda iste'mol qiymatligi tarkibida sifat, nafillik, qo'shilgan qiymat, narxni aks ettirib, raqamli muhitda iste'molchi uchun kuchli motivasion element deb qaralgan. V.M.Mельничук. Теоретические аспекты определения сущности механизма формирования потребительской ценности товара // Вестник МГОУ. Серия "Экономика". №4, 2013. – С. 20-27.

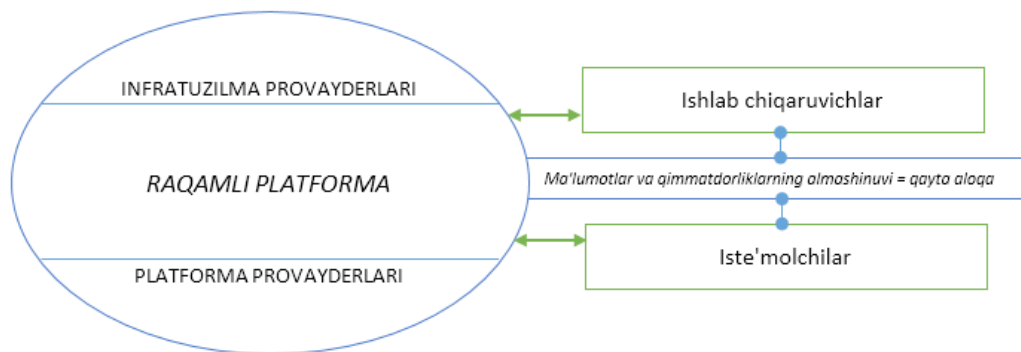
bo'lib, tadbirkorlik faoliyatiga qaratilgan raqamli “integrator”⁸, “dirijer”⁹, “marketmeyker”¹⁰ va “aniq bosqichga mo'ljallangan” modellarini ishlab chiqdi, ya'ni biznes-modellar shabloni mijozga qaratilgan mo'ljal bilan vertikal dezintegratsiya asosida resursli yondashuvlarni aks ettirib, iste'mol qiymatligini shakllantirish zanjirining tarkibini kombinatsiyalashga asoslangandir. Mazkur yondashuv tadqiqot oldiga qo'yilgan gipotezaning asosi sifatida qabul qilingan bo'lib, unda har qanday raqamli texnologiya avvalambor iqtisodiyot sohasining o'ziga xos bo'lgan jihatidan kelib chiqib, unda mijozga yo'naltirilgan iste'mol qiymatligini har bir bosqichida shakllantirishga yo'naltirilgandir.

2-rasm: Lars Shvarsning raqamli biznes-modeli konsepsiyasi¹¹

Lars Shvarsning raqamli biznes-modelidan farqli ravishda Oliver Gasman, Karolin Frankenberger, Mikaela Shiklar tomonidan ishlab chiqilgan modellarida bugungi kun zamonaviy bozorning asosiy marketing mexanizmlari ilgari surilgan bo'lib, unda: maqsadli mijozlar, qiymatli takliflar, qiymatni shakllantiruvchi zanjir, foydani olish mexanizmlari aks etgan¹².

Har bir raqamli modellar avvalambor bozor ishtirokchilarining manfaatlarini e'tiborga olishgan bo'lsada, raqamli bozorning asosiy ishtirokchilarining samaradorligini ta'minlovchi o'zaro ta'siriga e'tibor sust berilgan. Yuqorida keltirilgan modellarning umumiy jihatlaridan kelib chiqib, har qanday raqamli bozorning yagona ekotizim¹³ konsepsiyasini ajratib olishni muhim deb hisoblaymiz (3-rasm). Ekotizim konsepsiyasining tadqiqotdagi ahamiyati, unda barcha omillarning o'zaro harakati va ta'sir etish qonuniyatlariga bog'liq bo'lib, unda iqtisodiy, boshqaruv, ijtimoiy, bozor, texnologik omillarni kompleks e'tiborga olish orqaligina optimal konsepsiyani ishlab chiqish imkoniyatining berilishi bilan belgilandi.

3-rasm: Raqamli bozor ekotizimidagi ishtirokchilarning o'zaro bog'liqligini ta'minlovchi konsepsiya¹⁴

3-rasmda keltirilgan raqamli bozor ekotizimidagi ishtirokchilarning o'zaro bog'liqligi tasvirlangan bo'lib, unda raqamli bozor ishtirokchilarining qulay ekotizimni shakllantirishga qaratilgan konsepsiyasi mazmun-mo-

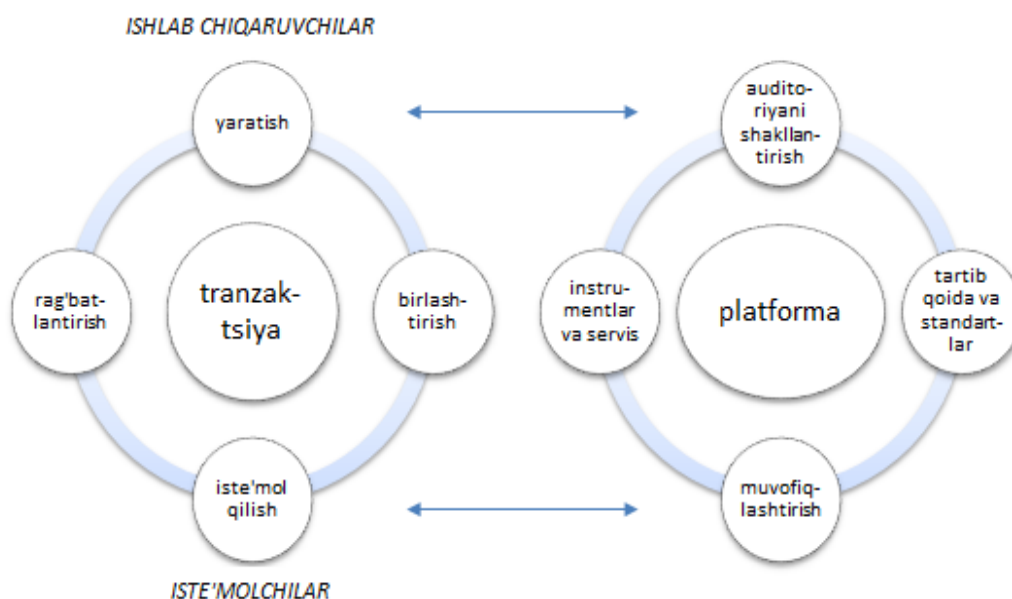
- 8 “Integrator” modelida biznes-modelning har bir bosqichi iste'mol qiymatligini shakllantiruvchi bo'g'inga ega bo'lib, unda qiymatlik bir zanjir bo'ylab ketma-ket harakatda bo'lganligi sabab, yuqori tezlikdagi tendensiyalarga har doim ham tayyor turishi murakkab bo'ladi.
- 9 “Dirijer” modelida iste'mol qiymatligi innovatsion tartibdagi zanjirda shakllanib, mazkur modelning aksariyat namoyondalari autsorsingga murojaat qilishadi.
- 10 “Marketmeyker” modelida har bir zanjir bo'ylab bajariladigan jarayonlarni yagona iste'mol qiymatligini shakllantiruvchi maydonga ega bo'lgan majmuaviy yondashuv bo'lib, unda biznes-modelning yagona qiymatlik standartini shakllantiradi.
- 11 Швайцер Л. Концепция и эволюция бизнес-моделей // ЭКОБЕСТ. – 2007. – №6 (2). – С. 146-168.
- 12 Гассман О. Бизнес-модели: 55 лучших шаблонов: учеб. пособие. – Москва: Альпина Паблишер, 2016. – 432 с.
- 13 “Ekotizim” atamasi ilk bor biologiya sohasida ishlatilgan bo'lsada, bugungi kunda bu atama iqtisodiyotda butun bir mexanizmning adekvat faoliyatidagi tashqi va ichki elementlarini o'zaro ishlash prinsipini tasvirlamoqda. C. Model of creating an economic ecosystem in the framework of economic convergence under the influence of digitalization. – Litres, 2022.
- 14 Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

hiyati berilgan, ya'ni raqamli muhitdagi infratuzilma va platforma provayderlari orqaligina bozordagi talab va taklif o'rtasidagi iste'mol qiymatligini shakllantirish mumkinligiga e'tibor qaratilmoqda. Bu esa o'z o'rnida qayta aloqani ta'minlashga ham katta ta'sir ko'rsatadi.

Ma'lumot almashinuvida yetakchi ta'sir yoki kompleks ta'sir etish elementlaridan biri ham bo'lishi mumkin, masalan: ma'lumot almashinuvi borasidagi qaror qabul qilishda "iste'mol qiymatligi birligi"ning belgilab berilishi (bu platformaning ichida yoki uni tashqarisida bo'lishi mumkin). Mazkur holatning to'g'ri belgilanishi "platforma tranzaksiyasiga" bog'liq deb hisoblaymiz, ya'ni Aleks Mozaed va Nikolas Djonsonlar tomonidan taklif etilgan "bazaviy tranzaksiya" atamasiga asoslanadigan bo'lsak, unda: shakllantirish, o'zaro aloqa, iste'mol, rag'batlantirish mezonlari yetakchilik qiladi. Bizning fikrimizcha esa, "platforma tranzaksiya"si auditoriyani jalb etish, muvofiqlashtirish, instrumentlar va servisni taklif etish, tartib-qoidalar va standartlarning belgilanishi kabi mezonlarni ham alohida e'tiborga olinishi zarur.

"Platforma tranzaksiyasi" o'z o'rnida raqamli ekotizimning "iste'mol qiymatligi"ni ta'minlaydi va natija sifatida platforma ishtirokchilari hamda tashrif buyuruvchilarining "ittifoqini" shakllantiradi (4-rasm).

4-rasm: Raqamli bozor ekotizimida "iste'mol qiymatligi"ning shakllanishi¹⁵

XULOSA VA TAKLIFLAR

Raqamli bozor ekotizim konsepsiyasi va "iste'mol qiymatligi" vositasida raqamli platformalarning strategik yondashuvlari hamda bozorga kirib borish strategiyalarini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega. Bunda bir qator yondashuvlarni tanlash mumkin, masalan: shaxsiy iste'mol qiymatligini yaratish, platformani faqat bir guruh auditoriya uchun yaratish, sinxron moslashish kabilar. Ammo har qanday raqamli platformalarda, avvalambor bozorning ochiqqligini hamda iste'molchilar "ittifoqini" saqlanib turilishi lozim.

Xizmatlar ko'rsatish subyektlarida biznes-modellarining quyidagi raqamli transformatsiyalashuv konsepsiyalaridan foydalanishni tavsiya etamiz:

- Aleksandr Ostervelderning raqamli biznes-modeli konsepsiyasi;
- Lars Shvarsning raqamli biznes-modeli konsepsiyasi;
- Xizmatlar sohasida raqamli bozor ekotizimidagi ishtirokchilarning o'zaro bog'liqligini ta'minlovchi konsepsiyalar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Котлер Ф., Келлер К.Л. Маркетинг-менеджмент: пер. с англ. – 15-е изд. – СПб.: Питер, 2018. – С. 26.
2. Нив Г.Р. Пространство Доктора Деминга. Принципы построения устойчивого бизнеса / Г.Р. Нив. – М.: Изд-во "Альпина Паблишер", 2005. – 369 с.
3. Дойл П. Маркетинг, ориентированный на стоимость. – СПб.: Питер, 2001. – 168 с.
4. Барнет Дж., Мориарти С. Маркетинговые коммуникации: интегрированный подход. – СПб.: Питер, 2001. – 248 с.
5. Швайцер Л. Концепция и эволюция бизнес-моделей // ЭКОВЕСТ. – 2007. – №6 (2). – С. 146-168.

¹⁵ Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

6. Шук Д. Учитесь видеть бизнес-процессы: Практика построения карт потоков создания ценности / Д.Шук, М.Ротер. – 2-е изд. – М.: “Альпина Паблишер”, 2008. – 257 с.
7. Bobojonov A.B. O'zbekistonda axborot mahsulotlari va xizmatlari biznesini rivojlantirishning uslubiy jihatlari.: PhD. dis. iqt. fan. – T.: TDIU, 2018, - 155 bet.
8. Faruk M., Rahman M., Hasan S. How digital marketing evolved over time: A bibliometric analysis on Scopus database. Heliyon. 2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844021027067>.
9. Uthra Moorthy. The Impact of Sales Forecasting Management on Business Performance. – TU DELT, 2021. – 72 p. Vol. 15. Is. 4. P. 521–529. DOI: <https://doi.org/10.17270/J.LOG.2019.351/>.
10. Negroponte, N. Being Digital / N. Negroponte. – New York: Alfred A. Knopf, 1995. URL: <http://governance40.com/wp-content/uploads/2018/12/Nicholas-Negroponte-Being-Digital-Vintage-1996.pdf>.
11. Timmy, P. Business Models for Electronic Markets / P. Timmy // Focus Theme. – 1998. – Vol. 8, № 2. URL: http://www.electronicmarkets.org/fileadmin/user_upload/doc/Issues/Volume_08/Issue_02/V08I2_Business_Models_for_Electronic_Markets.pdf.
12. Остервальдер А. Построение бизнес-моделей: Настольная книга стратега и новатора / А.Остервальдер, И.Пинье. – 2-е изд. – Москва: Альпина Паблишер, 2016. – 288 с.
13. В.М.Мельничук. Теоретические аспекты определения сущности механизма формирования потребительской ценности товара // Вестник МГОУ. Серия “Экономика”. №4, 2013. – С. 20-27.
14. Yahyoxonov, N. (2022). Iqtisodiyotning raqamli transformlashuvi sharoitida xizmat ko'rsatish sohasidagi marketing mohiyati va uni amaliyotda qo'llanilishining nazariy hamda fundamental asoslari. Iqtisodiyot va ta'lim, 23(2), 135–140. https://doi.org/10.55439/ECED/vol23_iss2/a444
15. Швайцер Л. Концепция и эволюция бизнес-моделей // ЭКОБЕСТ. – 2007. – №6 (2). – С. 146-168.
16. Гассман О. Бизнес-модели: 55 лучших шаблонов: учеб.пособие. – Москва: Альпина Паблишер, 2016. – 432 с.
17. <https://datareportal.com/>

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.